

Nr 9

1948

ORGAN FÖR SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

Red. och ansv. utg.: ing. H. ELIÆSON (SM5WL), Norlindsvägen 19, Ängby 3. Tel. 37 32 12

SEKRETERAREN HAR ORDET

Skattmästaren och sekreteraren ha under sommaren haft ett fasligt bestyr med att söka få ordning på medlemsmatrikeln. Orsaken till att arbetet blivit så omfattande är bl.a. att ännu i mitten av juni c:a 350 gamla medlemmar ej hade betalt årsavgiften. Bland dessa var många med kända namn, vilka med säkerhet ville stå kvar i föreningen.

Det där att årsavgiften skall betalas under första kvartalet är något som beslutats vid stadgarnas antagande och styrelsen kan ej ensam lastas härför. De försumliga ha haft en respit på nära 6 månader och därför kan ingen nu klaga, när vi till slut låta blåpennan gå. Det blir c:a 150 som faller bort, i det 200 betalt efter en extra påstötning genom kravbrav medförande en extra kostnad för föreningen. Lustigt nog var det en som opponerade sig mot att vi sökte spara porto

genom att skicka "brevet" som trycksak, i öppet kuvert alltså. Så känslig är man på sina håll.

Till nästa år få vi nog uppliva den gamla metoden med inbetalningskort om det skall bli bättre ordning på det hela.

Hur som helst så är nu matrikeln under renskrivning. DL och DC samt styrelsemedlemmarna skall få avdrag av densamma med plats för ändringar och kompletteringar. Skall vara klart åtminstone till stora sammanträdet den 26 september.

Tekn. sekreteraren har bett oss påpeka, att besvarandet av tekniska frågor är *kostnadsfritt*. De "tekniska frågor" som tillhandahållas av försäljningsdetaljen gäller sådana frågor som äro aktuella vid avläggandet av proven för licens.

—WL

NÅGRA OBSERVATIONER BETRÄFFANDE 5-M.-VÅGORNAS UTBREDNING I RELATION TILL METEOROLOGISKA DATA

Av G. Siljeholm, SM5SI

Följande rapport har sammanställts med anledning av uppmaningar från Kungl. Telegrafstyrelsen till föreningen SSA avseende amatörernas medverkan vid av Unionen för Vetenskaplig Radio (U.R.S.I.) önskade undersökningar angående utbredningen av de ultrakorta vågorna.

De troposfäriska utbredningsförhållandena för vågor av omkring 5 m. längd valdes, då föga kännedom härom fanns för svenska förhållanden, latitud omkring 60°, ehuru från andra, lägre latituder en betydlig erfarenhet samlats. Efter preliminära försök mellan Stockholm och Uppsala (SM5YS), ett avstånd på 60 km., vilka bestyrkte att det väntade inflytandet av de atmosfäriska förhållandena existerade och för att erhålla ännu större beroende av den atmosfäriska böjningen valdes en längre distans, nämligen mellan Stockholm och Norrköping, 130 km. Motstationen i Norrköping utgjordes av SM5FI. Antennhöjderna på båda ställena voro omkring 50 m. över havets nivå. Detta förde med sig, att sträckan blev icke-optisk och att linjen för optisk sikt skär 300 m. under jordytan, om jordradien antages till sitt normala värde, omkring 6364 km. för Stockholm. Om radien ökas till $\frac{4}{3}$, blir motsva-

rande siffra 220 m. under jordytan. Sträckan Stockholm—Norrköping är ovanligt litet kuiperad efter svenska förhållanden och höjer sig i medeltal omkring 20—30 m. över havets nivå. Den normala räckvidden för två antenner, placerade omkring 30 m. ovanför marken (eller 50 m. över havets nivå), blir med jordradien utökad till $\frac{4}{3}$ omkring 54 km. Sålunda måste 76 km. täckas genom mer än normal refraktion i atmosfären.

Antennerna utgjordes av beamar med horisontal polarisation. Antenneffekten uppgick till ungefär 50 watt. Signalstyrkan angavs enligt en speciell metod, där $S = 0$ betyder ingen signal och $S = 12$ är den starkaste signal som observerades. I detta system betydde $S = 12$, att styrkan låg omkring 30 db över $S = 0$.

De här rapporterade försöken utfördes successivt från senare delen av maj till slutet av november 1947. Märkbara signaler mottogs vid omkring 90 % av alla försöken, men signalstyrkan varierade avsevärt. För att jämföra resultaten inhämtades meteorologiska uppgifter från Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut. Dessa uppgifter härrörde från radiosondupptagningar

på Bromma flygfält i Stockholm och avsågo en tidpunkt c:a 3 timmar före respektive kommunikationsförsök. Sådana fullständiga uppgifter kunde erhållas för 37 försökstillfällen. De meteorologiska data innehöll en temperaturkurva och en relativ fuktighetskurva, som visade dessa storheters variation med höjden. Denna angavs i centibar, och den maximala höjden låg vid omkring 2500 à 3000 m.

En jämförelse av signalstyrkan med respektive meteorologiska kurvor visade omedelbart, att vid tillfällena, då goda signalstyrkor noterades, förefanns en betydande minskning av den relativa fuktigheten med höjden inom ett visst område jämte däremot svarande, mindre än normalt minskande, konstant eller positiv temperaturgradient. "Mindre än normalt minskande" visade sig vid de observerade tillfällena betyda en avtagande temperaturgradient på mindre än $0,4^\circ$ per 100 m. Svaga eller inga signaler noterades vid i huvudsak rätlinigt stigande eller fallande fuktighetskurva i kombination med i huvudsak rakt, normalt eller mer än normalt fallande temperaturkurva.

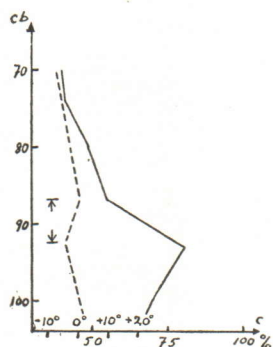

Fig. 1

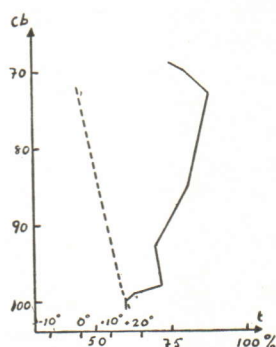

Fig. 2

Kurvornas form är så karakteristisk, att en van observatör med ganska stor säkerhet kan avgöra, huruvida goda signalstyrkor äro möjliga eller ej. Fig. 1 visar en karakteristisk kurva för meteorologiska data, när goda signalstyrkor noterades, och fig. 2 en kurva vid dåliga sådana. Temperaturkurvan är streckad, fuktighetskurvan heldragen.

Jämförelse mellan signalstyrkorna och de uppmätta meteorologiska kurvorna för samtliga 37 tillfällen gav snart vid handen, att signalstyrkan tycks stå i numerisk relation till den absoluta förändringen i relativa fuktigheten inom det höjdområde, där temperaturgradienten på ovan angivet sätt skiljer sig från den normalt fallande. Rent empiriskt erhöles följande enkla tumregel:

När relativa fuktigheten faller inom det karakteristiska temperaturområdet, erhöles signalstyrkan

$$s = k \cdot (F_1 - F_2) \dots \dots \dots (1)$$

där k är en konstant, F_1 relativa fuktigheten vid inversionens undre gräns och F_2 relativa fuktigheten vid dess övre gräns. Med inversion avses här alltså nyssnämnda område för icke normalt

temperaturfall. Finnes flera lämpliga temperaturområden ovanför varandra, adderas dessas verkan, för så vitt ej ett undre område redan ger ett mycket stort värde på signalstyrkan, t.ex. $s = 12$. I sådana fall märkes ej inflytandet av högre inversionsskikt på signalstyrkan.

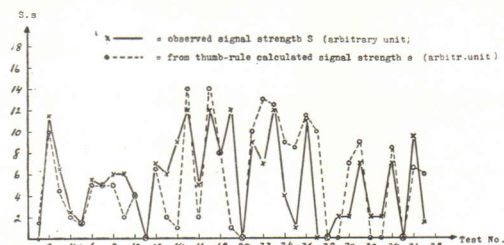

Fig. 3

Fig. 3 ger en sammanställning av de uppmätta signalstyrkorna i relativa enheter, S , samt de ur tumregeln beräknade styrkorna s . Konstanten k , som är beroende av försöksanordningen, sattes här $= 0.5$. Som synes är överensstämmelsen påfallande, icke minst med hänsyn till att de meteorologiska data erhöles från mätningar tagna 3 timmar före försökstillfället samt att dessa mätningar skett på försökssträckans ena ändpunkt och ej på dess mitt. De få större avvikelser, som observerats kunna troligen tillskrivas dessa förhållanden.

Att signalstyrkan vid utbredning av dessa våglängder visar samband med meteorologiska data, har länge observerats. För vågornas brytning nedåt svarar en minskning i atmosfärens brytningsindex. Detta index, n , förändras sig alltefter tryck, temperatur och vattenhalt hos luften. Förändringen är en direkt funktion av trycket p och vattenånghalten, representerad t.ex. av vattenångans tryck, e , och är omvänt proportionell mot absoluta temperaturen, T . Om p och e uttryckas i millibar, erhöles följande uttryck för brytningsindex:¹⁾

$$(n - 1)10^6 = \frac{79p}{T} - \frac{11e}{T} + \frac{3.8 \cdot 10^5 e}{T^2} \dots \dots \dots (2)$$

R. A. Hull² visade, att signalstyrkan på en icke optisk sträcka mellan Hartford och Boston kunde sättas i sammanhang med temperaturgradientens storlek. Detta framgår lätt av uttryck (2), en ökning av T ger en minskning av n och sålunda en nedåtböjning av vågen.

De här företagna försöken låta sig dock icke tillfredsställande återges med denna metod, utan beroendet av den relativa fuktigheten är betydligt mera dominerande. Detta skulle kunna förklaras med att i den svenska atmosfären temperaturer och temperaturinversioner äro av blygsammare storleksordning än på lägre latituder. Då den relativa fuktigheten icke i och för sig står i någon enkel relation till vattenångtrycket i ovanstående formel, åtminstone inte över större

¹⁾ Se t.ex. Tropospheric Propagation by Radio-Meteorology, CRPL—T3, Oct. 1946.

²⁾ QST, June 1935, p. 13.

temperaturområden, får överensstämmelsen mellan S och s hänföras till nyssnämnda speciella förhållanden i den svenska atmosfären.

Följande diskussion ger möjligen en förklaring till att ekv. (1) kan tillämpas.

Brytningsindex n kan rent formellt sättas i beroende av relativa fuktigheten på följande sätt:

$$(n-1) \cdot 10^6 = \frac{79p}{T} + F(T) \cdot r \dots \dots \dots (3)$$

där r betyder den relativa fuktigheten.

För vågornas brytning svarar en förändring, n , i brytningsindex. Med tillräcklig noggrannhet kan skrivas, om ekv. (3) differentieras med hänsyn till p och T :

$$\Delta n \cdot 10^6 = \frac{79p}{T} \Delta p + \left(\frac{79p}{T^2} + \frac{dF(r)}{dT} \right) \Delta T + F(T) \Delta r \dots \dots \dots (4)$$

Fig. 4 visar ett diagram av funktionerna $\left(\frac{79p}{T^2} + \frac{dF(r)}{dT} \right)$ och $F(T)$ för temperaturområdet 260—290°K.

Om man jämför de värden, som dessa två funktioner enligt fig. 4 erhålla för en given temperatur och ett givet lufttryck, då de multipliceras med resp. ΔT och Δr , framgår, att emedan ΔT är litet, omkring 0, och skall multipliceras med en förhållandevis liten faktor, under det att Δr skall multipliceras med en förhållandevis stor faktor, blir det huvudsakligen Δr , som avgör storleken på minskningen av brytningsindex och därmed bestämmer utbredningsförhållandena.

Till SM5FI, som stod för Norrköpingssidan, SM5GQ och SM5SD, som med intresse och

osparad möda hjälpt till med anskaffande och uppritande m.m. av de meteorologiska uppgifterna, framföres här ett hjärtligt tack. Detsamma gäller också civilingenjör K. B. Persson, som uppslagsrikt biträtt vid tolkningen av brytnings-

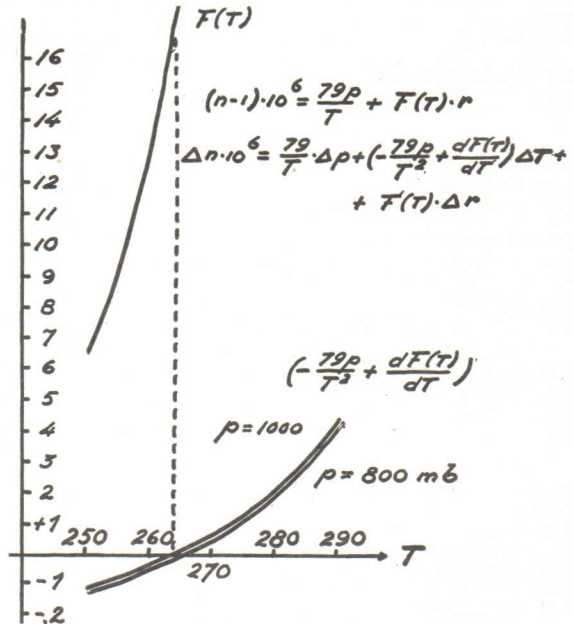

Fig. 4

index, samt Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut, som beredvilligt ställt radiosondmätningar till förfogande. Slutligen önskar förf. tacka vice ordföranden i lokalkommittén för Vetenskaplig Radio, byrådirektör S. Lemoine, vilken uppmuntrat utarbetandet av denna rapport.

ETT PAR NYHETER FRÅN ATLANTIC CITY

Konferensen i Atlantic City har nu fastställt följande vågtypsbezeichnungar:

A kontinuerliga vågor

- A0 omodulerad våg
- A1 CW, telegrafi med omodulerad våg
- A2 MCW, telegrafi med tonmodulerad våg
- A3 vanlig telefoni med bärvåg och dubbla sidband
- A3a telefoni med enkelt sidband; bärvågen helt eller delvis undertryckt
- A3b telefoni med dubbla sidband; bärvågen helt eller delvis undertryckt
- A3c annan sändning med helt eller delvis undertryckt bärvåg
- A3d puls-amplitud-modulering
- A3e puls-bredd-modulering
- A3f puls-läges-modulering
- A4 bildtelegrafi, faksimil (fasta bilder)
- A5 television (rörliga bilder)
- A9 sändning, sammansatt av olika slags modulering.

B dämpade vågserier ("gnist")

Vidare har den internationella anropsfördelningen fått en hel del blivande ändringar fast-

ställda. Den nuvarande CAA—ZZZ var för liten, och därför skola nu även signalerna AAA—BZZ utdelas, varjämte signaler med siffra som begynnelsestecken komma att utdelas. De sistnämnda bli av typ 2AA—2ZZ osv. och serien torde f.n. sluta någonstans vid 4WZ.

Det kan även nämnas att Q-coden blivit förbättrad och fått en mängd nya förkortningar, av vilka de flesta beröra den rörliga trafiken, nödtrafik, meteorologisk trafik m.m.

Beteckningarna för de olika frekvensområdena av typen UHF m.fl. ha vidare blivit ordnade. Uppräknat från lägsta frekvens mot högsta heter det nu: VLF, LF, MF, VHF, UHF, SHF, EHF. Bokstäverna äro förkortningar av engelska: V = very = mycket; L = low = låg; M = medium = mellan-; U = ultra; S = super; E = extremely = ytterligt, F = frequency = frekvens. OBS.: vad svenskarna kalla "lf" (lågfrekvens) betecknas internationellt AF = audio frequency = hörbar frekvens; våra "hf" (högfrekvens) och "mf" (mellanfrekvens) heta RF = radio frequency och IF = intermediate frequency.

Sune Bäckström, SM5XXI

SOMMARENS 5 M. DX FRÅN STOCKHOLMS HORIZONT

Denna sommars 5 m. jagande visar, att bandet varit öppet längre och oftare än förra sommaren, om detta beror på ökad aktivitet vill jag låta vara osagt. Till skrivande stund har under sommarens lopp iakttagits 29 olika dagar då MUF, det är uttytt maximum usable frequency eller högsta användbara frekvens, varit högre än 60 Mc, varav 26 dagar 5 m.-QSO-n genomförts, mot förra sommarens siffror 19 resp. 15. Nu till ett sammandrag av dx:en. Tiderna äro SNT.

- 16.5 1440—1500 IIDA—SM5AI
 4.6 1700—2030 OK, I, F och G
 5.6 1100—2030 I, HB, F och G
 6.6 0830—0950 G ytterst spasmodiskt
 1200—1300 I
 11.6 1150—1240 IIDA—SM5VL, några avbrutna etapper
 12.6 c:a 2245 Italienare hörda av SM5AI
 16.6 0820—0920 muf högre än 60 Mc, inga QSO
 20.6 1109—1117 F och PA, därefter fullständig fade out över hela kortvågen ner till åtminstone 3.5 Mc
 23.6 1425—2300 OK, I, HB, F
 2300—0130 ON, PA och G, Midsommarnatten
 24.6 1900—2030 I och F
 25.6 1830—2000 OK, I och F
 27.6 1800—2100 I och F
 28.6 1825—2030 G och första skotten GM3NH
 30.6 0830—0930 GGDH—SM5VL crossband 10m—6m och F3DC—SM5PW på 5 m.
 2.7 1700—2015 I, F, PA och G
 3.7 1800—1930 G och GW5SA
 2130—2200 I och F } jämför 6.6
 4.7 1600—1900 F i början, sedan I
 18.7 c:a 1725 G5VB, mycket svagt utbildat
 19.7 1930—2130 OK, I, F och ON
 21.7 1900—1915 I
 24.7 0830—1000 IIDA
 26.7 1900—1930 G
 28.7 1900—2130 F, ON, PA och G
 30.7 c:a 0900 MUF högre än 60 Mc, inga QSO
 2.8 1800—1930 GI5SJ och F
 11.8 1-830—1930 F
 17.8 2030—2115 I hördes men inga QSO
 18.8 0800—1300 MUF högre än 60 Mc, c:a 1230 IIDA—SM5PW
 1830—2000 F i början, sedan I och HB
 20.8 2115—2200 G i början, sedan I, HB och F
 SM5VL har genomfört 135 DX-QSO, varav 35 st. på midsommarafton.

VK-ZL-TEST

Tidsschemat för årets VK-ZL test ter sig sålunda:

- CW: 1201 GMT den 1 okt.—1159 GMT den 3 okt.
 1201 GMT den 15 okt.—1159 GMT den 17 okt.
 Fone: 1201 GMT den 8 okt.—1159 GMT den 10 okt.
 1201 GMT den 22 okt.—1159 GMT den 24 okt.

Det gäller att få så många kontakter som möjligt med VK/ZL-stationer i största möjliga antal distrikt (VK 2—9, ZL 1—4). Serienummer utväxlas bestående av sex (cw) resp. fem siffror, där de första är ett av deltagaren själv valt nummer som bibehålles under hela testen. De tre resp. två siffrorna utgör RST resp. RS-rprt. Lyssnare kunna också delta, varvid de bör i loggen notera signalen på den station som blir anropad, styrkan och tonen

Med hjälp av denna tabell skulle många intressanta iakttagelser kunna göras speciellt beträffande periodiciteten, där perioden varierar 27 till 28 dygn. Detta hänger samman med solens omloppstid, som varierar med dess breddgrad men inom det område som bär de för Es (sporadiskt E-skikt) mest aktuella solfläckarna med hänsyn till jordens omloppstid ger till resultat 27 à 28 dygn. Det mest slående exemplet därvidlag är väl de två timmar åtskilda öppningarna mot G och I den 6.6 respektive den 3.7 och varav vissa fragment kan spåras den 30.7. Perioden var tydligen c:a 27.5 dygn. En annan intressant iakttagelse som inte saknar betydelse är att om Du slagit på apparaten 1915 efter TT och offrat 5 minuter åt 5 m. hade Du kommit på 16 Es-öppningar.

Beträffande 6 m.-bandet så har det inte rönt den framgång, som man trodde på en del håll, beroende på att vi i Norden äro ensamma här i Europa så när som på några få PA stns. Skipdistansen blir för denna frekvens för kort men i analogi med kontakterna PA—G och PA—OZ vore det inte omöjligt att få kontakt SM5—OZ på 6 m. Bortsett från en del crossband-QSO från 6 m. har endast en tvåvägskontakt genomförts på detta band mig veterligt, nämligen mellan SM5VL—HB9BZ den 18.8 kl. 1858 SNT, då Charlie talade om att HB fått 6 m.

Vi få se i höst vad 6 m. kan hitta på i fråga om F2-utbredning, om vi eventuellt kan få någon W eller ZS att slinka igenom. Hoppet är emellertid ganska minimalt, då SM5SD omtalade att muf-en låg c:a 5 Mc lägre i höst än förra hösten mot Sydafrika som är den gynnsammaste riktningen för SM. I varje fall ha vi bandet där och vi få innerligt hoppas att vi få behålla detta förnämliga DX-band, som har så många likheter med 10 m., när vi inom en snar framtid förlora 5 m.-bandet.

Om man ur trafiksynpunkt jämför 5 m. och 6 m. med de lågfrekventare banden frapperas man först och främst av det stora frekvensutrymmet som är tillgängligt, vilket väl måste kännas som ett balsam för den eventuella anhängare av "the crowded bands" som råkar förra sig dit. För det mesta förekommer A3 men då bandet är i gungning, dvs. i början och slutet av Es-öppningarna användes mest A2 eller A1.

SM5VL

på den ropande stationen och det serienummer denna sänder till den anropade stationen. Till poängberäkning m.m. återkommer vi i oktobernumret.

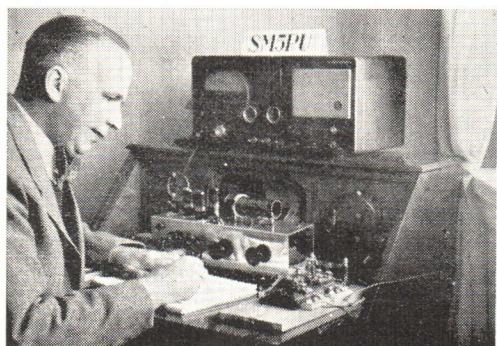
SVARTA SIGS

SM6RS och SM7MZ ha till Telegrafstyrelsen och SSA rapporterat, att pirater med deras anropssignaler härja på 40 och 80 m. SM5AX har fått kort från VK och G för 20 resp. 80 m. kontakter han ej haft. Dessutom ryska rprts. Här ha rävjägarna ett utmärkt tillfälle att visa sin skicklighet och vi få hoppas att syndarna snart bli fast. —MZ meddelar att han till dess inställer all sändning på 40 och 80 m.

NYBÖRJARSÄNDARE FÖR LIKSTRÖM

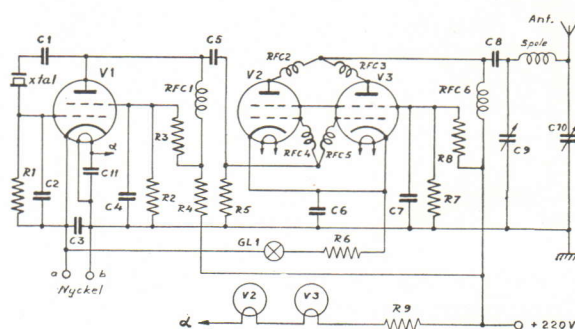
En trevlig variant för 220 V likström av den kända CO-PA "Longfelleren" ur QST har byggts av SM5PU och SM5IN. Originalsändarens rör 6V6 och 6L6 har ersatts med 50L6G med glödstrålarna seriekopplade och dessa ger med två i parallell i slutsteget c:a 11 W input utan att överlasta rören. Totala strömförbrukningen stannade vid 33 watt.

Sändarens schema återgives nedan, och dess mekaniska uppbyggnad framgår av fotografiet

SM5PU i aktion

från SM5PU:s station. Spolen har c:a 20 varv på 40 m. och 37 varv på 80 m., lindat med 1 mm.

C1=1000 pF glim.	R1, R3=50 k Ω 1 W
C2=50 pF glim.	R2, R7=100 k Ω 1 F
C3, C6=2000 pF glim.	R4=10 k Ω 3 W
C4, C7, C11=0,01 μ F papper	R5=25 k Ω 1 W
C5=100 pF glim.	R6=300 Ω 4 W
C8=1000 pF glim. 1500 V	R8=15 k Ω 3 W
C9, C10=400 pF variabel	Spole: se texten
RFC1, 6=2,5 mH	R9=466 Ω 50 W
RFC2, 3=8v. 1 mm. Ø 6 mm	V1, V2, V3=50L6G
RFC4, 5=15v. d:o, d:o.	GL1=0,1A ficklampsglöd.

Cu-tråd på 40 mm. pertinaxrör, lindningslängd 120 mm.

SM5XH

OM MATARLEDNINGAR, STÅENDE VÅGOR OCH SÅDANT

Av Gunnar Svala, SM5AOG

För många av oss amatörer torde teorin för matarledningar och därmed sammanhängande problem höra till det mera dunkla och svårbegripliga. Författaren har nyligen i samband med anordnandet av en enkel antennenläggning haft anledning att försöka reda upp begreppen för sig själv och tänkte att den därvid vunna "klarheten" kunde vara av värde även för många andra, som befinna sig i samma predikament.

Framställningen har också det syftet att ge den nödvändiga bakgrunden för bättre förståelse av några praktiska hjälpmedel av typen "Micro-match", som visat sig värdefulla vid injustering av antenner och matarledningar och som skola beskrivas i senare avsnitt.

Låt oss betrakta ena ändan av en dubbelledning, som vi mata från en generator G och som förutsättes vara anpassad till en belastning, t.ex. en antenn, i andra ändan. Fig. 1 åskådliggör utseendet hos de elektriska och magnetiska fälten invid ledarna i ett tvärsnitt. Fältsbilderna gäller med utsatta pilriktningar naturligtvis oinskränkt vid likström och vid växelström, t.ex. radiofrekvent, endast under den halvperiod, då generatorspänningen har angiven polaritet. Det stämmer också för den andra halvperioden om samtliga pilriktningar omkastas.

Som redan nämnts uppträder såväl ett magnetiskt som ett elektriskt fält. De magnetiska kraftlinjerna, markerade med H, symbolen för magnetisk fältstyrka, utgöres av cirklar, som omge le-

darna, och deras riktning bestäms av strömriktningen i ledarna enligt den välkända korkskruvsregeln. Som synes få fältlinjerna från bägge ledarna samma riktning emellan ledarna så att fälten förstärka varandra där. Som bekant ha såväl elektriska som magnetiska kraftlinjer den egenskapen att de "stöta bort varandra". Därav förklaringen att centra för de större cirklarna förskjutits utåt från ledarna.

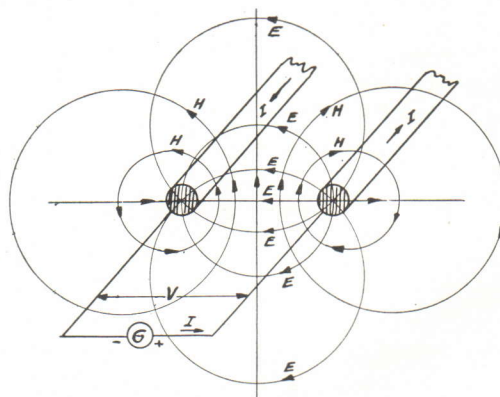

Fig. 1. Elektriska och magnetiska fält i ett tvärsnitt av en dubbelledning

Kraftlinjetätheten är ju ett mått på fältstyrkan, och även om figuren är mycket schematisk, framgår klart, att fältstyrkan är störst invid och mel-

lan ledarna för att sedan snabbt avta på större avstånd.

De elektriska kraftlinjerna, som utgöres av cirkelbågar (men ej slutna cirklar) och betecknas med E , utgå från den positiva ledaren och sluta på den negativa. Även den elektriska fältstyrkan är störst invid och mellan ledarna.

En karakteristisk egenskap hos fältbilden är att elektriska och magnetiska kraftlinjer alltid skära varandra under räta vinklar och att H -linjens riktning erhålles genom att vrida E -linjens 90° medurs. Nu förhåller det sig så, som många kanske redan känner till, och som vi i varje fall inte skola bevisa här, utan godtaga såsom ett faktum, att de omnämnda kännemärkena just karakterisera en radiovåg, eller rent allmänt, en elektromagnetisk våg, som fortplantar sig bort från betraktaren. Vi ha tydligen en våg som rör sig uteslutande från generatoren, och som är starkast invid och mellan ledarna. Det ligger nu nära till hands att gissa att den effekt, som inmatas från generatoren, är identisk med den effekt, som bäres av vågen. Detta är i själva verket också fallet, och det är alltså inte ledarna som "transportera" effekten utan de tjäna endast till att leda vågen önskad väg. Vad som i detta sammanhang kanske verkar mest överraskande på den oinvidige är, att det sagda gäller all transport av elektrisk energi, således även vid lågfrekvens och likström. Det är endast våglängden, som skiljer. Vid likström kan man säga, att denna är oändligt lång.

Många tycka kanske, att detta är ett onödigt komplicerat betraktelsesätt, men det kommer säkert att visa sig, att har man en gång accepterat det och gjort sig förtrogen med det, bli också många saker, som förut verkat svårbegripliga, självklara. Låt oss därför fortsätta på den inslagna vägen!

Karakteristiskt för en våg i fria rymden är vidare, att förhållandet mellan den elektriska och magnetiska fältstyrkan i varje punkt har ett konstant värde, vars belopp endast beror på vilket måttssystem man räknar med; det är alltså en rent fysikalisk konstant, som ej varierar. Detta gäller vakuum och i praktiken även luft. I isolationsmaterial däremot får man dividera den med roten ur dielektricitetskonstanten.

Dessa omständigheter medföra en mycket viktig konsekvens vid vår ledning. Den elektriska fältstyrkan i en viss punkt är nämligen direkt proportionell mot spänningen mellan ledarna, V , och beror dessutom av ledarnas avstånd och diameter.

Vidare är den magnetiska fältstyrkan direkt proportionell mot strömmen I o. varierar med ledaravstånd och d:o diameter på exakt samma sätt som den elektriska. Tydligen kan det vid en viss ledning blott finnas ett visst förhållande V/I , som motsvarar en enda fortskridande våg. Detta värde på V/I är just ledningens s.k. karakteristiska impedans Z_K .

Beträffande fasvinkeln mellan E och H för en våg veta vi vidare, att de ha samma fasläge, dvs. att de samtidigt gå genom noll, uppnå maximum

etc. Därav följer att även V och I måste ha samma fasläge och Z_K är således resistiv. M.a.o. verkan på generatoren (sändaren) blir vid anslutning av en anpassad matarledning densamma, som om man anslutit ett rent motstånd med samma värde som karakteristiken.

Med anpassning menas, att andra ändan av ledningen anslutits till ett rent, eller som man vanligen säger, ohmskt motstånd lika med ledningens karakteristik. I praktiken har man då ordnat det så, att antennen ifråga verkar som ett ohmskt motstånd på matarledningen. Till den frågan skola vi emellertid återkomma senare. Om ledningen har liten dämpning fortplantas den inmatade vågen ograverad, och vi få praktiskt taget samma belopp på spänning V och ström I och därmed också samma effekt i andra ändan. Dämpningen av vågen beror på tre faktorer: 1. strömvärmeförluster på grund av ohmska motståndet i ledarna (med hänsyn tagen till strömförträngningen, "skineffekten"); 2. s.k. dielektriska förluster i det isolationsmaterial som ev. förefinnes omkring och mellan ledarna. 3. strålningsförluster.

Av de tre kategorierna utgör normalt den första huvudparten. Det kan vara värt att lägga på minnet att vid kortvåg, där skineffekten är fullt utbildad, dessa förluster stiga med roten ur frekvensen. Således dubbla dämpningen vid fyrdubbla frekvensen! En ledning med samma ledarmaterial men lägre karakteristik får högre förluster, då ju strömmen blir större vid samma effekt. Kategori 2 är praktiskt taget försumbar vid moderna matarledningar med förstklassig isolation såvida kabeln inte är blöt. Kategori 3 slutligen yttrar sig därigenom att vågen ej förlöper strikt parallellt med ledarna utan en del sprider sig ut i rymden. Även dessa förluster äro obetydliga så länge våglängden är avsevärt större än ledaravståndet. Som jämförelse kan nämnas att strömvärmeförlusterna svara mot att vågen delvis vandrar in i ledarna. I detta sammanhang bör påpekas att närvaron av dåligt ledande material, t.ex. järn, eller dåligt isolationsmaterial, invid ledningen ger extra dämpning genom absorption av en del av vågen.

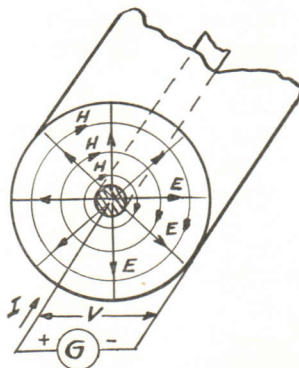

Fig. 2. Elektriska och magnetiska fält i ett tvärsnitt av en koaxialledning

För fullständighetens skull har i fig. 2 fältförhållandena vid en koaxialledning återgivits. Vad som hittills sagts om dubbelledning gäller i alla

delar även för en koaxialledning med det undantaget att några strålningsförluster ej förekomma vid denna, då ju vågen är helt innesluten mellan inner- och ytterledare. Naturligtvis påverkas ej heller dämpningen av föremål i ledningens närhet.

Hittills ha vi ej närmare berört förhållandena utefter ledningen. Dessa framgå emellertid av fig. 3, som gäller för varje typ av ledning, som är anpassad och har försumbar dämpning. Vi påminna oss att ström och spänning, resp. magnetisk och elektrisk fältstyrka, ligger i fas, varför samma sinuskurva kan illustrera samtliga dessa storheter. Den heldragna kurvan svarar mot de fall, som återgivits i fig. 1 och 2, dvs. spänningen resp. strömmen är positiv och har maximum i generatorändan. I enlighet med vår vågteori är den noll i samma ögonblick en kvarts våglängd längre bort utefter linjen och uppvisar "negativt maximumvärde" ytterligare en kvarts våglängd längre bort. Då ledningens längd ej utgör ett jämnt antal våglängder inträffar ej maximum samtidigt i borte ändan, låt oss säga antennändan, som i generatorändan. Detta har ingen betydelse, ty vågen vandrar ju med ljushastigheten och behöver endast tillryggelägga 7/12 våglängd, vilket ju tar en tid motsvarande 7/12 period av högfrekvensen för att ett spännings- resp. strömmaximum av samma storlek skall nå antennändan. Om vi mäta spänningen eller strömmen i en godtycklig punkt på linjen vid tätt på varandra följande tidsmellanrum, skall vi finna att det är en växelspänning resp. -ström med samma fre-

kvens, maximi- resp. effektivvärde, det är endast fasläget som skiljer, dvs. maximum, noll eller minimum inträffar ej samtidigt i olika punkter.

Dämpning yttrar sig därigenom att vågens amplitud avtar utefter linjen och sålunda även spänningen och strömmen, resp. effekten. En viktig omständighet som framgår av figuren är att spän-

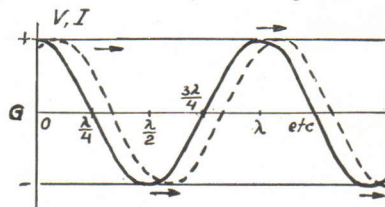

Fig. 3. Spänningens resp. strömmens variation utefter ledningen. Den streckade kurvan visar förhållandena 1/12 period senare än den heldragna.

ning och ström i varje ögonblick ha samma storlek men omvänt tecken i punkter som ligger på en halv våglängds avstånd från varandra.

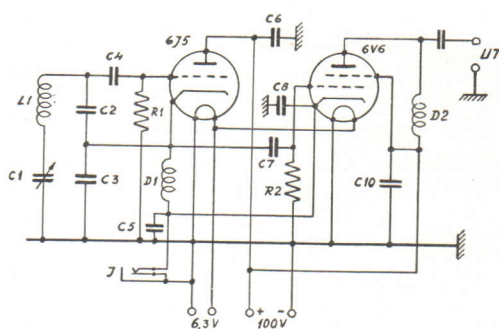
Man bör slutligen observera att vid ledningar innehållande isolationsmaterial, vågens fortplantningshastighet blir lägre än ljusets med en faktor som vid koaxialledningar är lika med inverterade värdet av roten ur dielektricitetskonstanten ("velocity factor"). Vid dubbelledningar inverkar även isolationens tjocklek och form, varför faktorn måste uppmätas, om den ej är uppgiven. Hur detta kan utföras skall beskrivas i ett senare avsnitt.

Forts. i nästa nummer.

CLAPPOSCILLATORN IGEN

I augustinumret av QST 1948 förekom en variant av rubr., som händelsevis varit i bruk hos SM5OH i 5 månader med fb resultat. Schemat återges nedan. Den angivna spolen resonerar vid 3,5 Mc med c:a 90 pF. Det bör i sammanhanget nämnas att en del hams måst öka sin kondensator C1 i förut beskrivna Clapp-schema för att få oscillatorn att fungera. Detta beror på att rör med för låg branthet eller spolar med för lågt Q-värde begagnats. Clapposc. är utmärkt även med C1 omkring 100 pF men för maximal stabilitet bör halva detta värde eftersträvas. Vidstående schema torde vara lättare att bygga, då några ovanliga rörtypen ej erfordras.

SM5XH

C1=60—150 pF var.

C2, C3=1000 pF silverglim

C4, C7=100 pF silverglim

C5 C6, C8, C10=0,01 μF glim.

Kopplingskondensatorn vid UT kan väljas=100 pF glim.

R1=100kΩ 1 W

R2=50 kΩ 1 W

D1, D2=2,5 mH

L1=Se texten.

LÄSLIGA STATIONSSIGNALER

Undertecknad har, under det år jag haft min licens, upprepade gånger förvånat mig över cw-amatörernas slarv, när det gäller att slå den egna anropssignalen. Vederbörande slår mycket ordentligt sitt CQ, eller vad det nu är, men när han kommer till "de SM..." ökar han takten till den dubbla, vilket gör att hans sigs blir i det närmaste oläsliga. Varför? Varför bokstaverar foni-

kollegan sin anropssignal? Jo, därför att motstationen skall uppfatta den ordentligt. Det ligger ju i varje amatörs eget intresse, att motstationen får hans anropssignal OK. Låt oss därför i fortsättningen få höra CW-stationerna slå den egna anropssignalen i samma takt, eller varför inte litet långsammare än det övriga. Då slipper man höra SM??? de... så ofta.

SM5AGB

DX-FÖRUTSÄGELSER

Oktober 1948

GMT	New York		San Francisco		Sidney		Kapstaden		Calcutta		Rio de Janeiro	
	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF
00	14,2	11,0	22,0	18,0	10,0	6,0	13,8	11,7	12,0	10,2	14,0	11,9
02	12,2	10,4	21,2	17,5	11,0	9,0	13,4	11,4	11,8	10,0	14,1	12,0
04	11,1	9,4	16,0	12,0	22,0	18,7	13,0	11,0	24,0	20,4	13,1	11,1
06	10,0	8,5	14,0	11,0	32,0	27,2	28,3	24,0	34,2	29,0	14,8	12,6
08	14,0	11,9	12,0	10,2	33,8	28,7	34,5	29,3	39,0	33,2	21,0	17,8
10	22,0	18,7	10,6	9,0	32,0	27,2	36,5	31,0	37,7	32,2	34,0	28,9
12	25,2	21,4	10,0	8,5	28,8	24,5	37,5	31,9	34,0	28,9	35,7	30,3
14	27,9	23,7	17,8	15,1	29,4	25,0	36,3	30,8	27,3	23,2	35,9	31,0
16	29,3	24,9	24,0	20,4	18,8	16,0	30,3	25,7	20,8	17,7	35,0	29,8
18	28,5	24,2	23,0	19,5	14,0	11,9	21,2	18,0	16,7	14,2	29,7	25,2
20	23,0	19,5	20,0	16,0	12,0	10,2	15,9	13,5	14,1	12,0	20,6	17,5
22	17,5	13,5	25,0	21,0	11,3	9,6	14,0	11,9	12,8	10,9	16,1	13,7

Med tanke på alla nya läsare QTC fått under 1948 kanske det kan vara lämpligt att än en gång redogöra för, hur "DX-förutsägelser" användas.

MUF (maximum usable frequency) är den högsta frekvens, som kan användas för förbindelse med en viss ort en viss tid på dygnet. OWF (optimum working frequency), som i allmänhet är 1-5 % lägre än MUF, är den frekvens man bör använda sig av för att kunna räkna med en absolut pålitlig förbindelse.

Om vi önska ta reda på när ett visst amatörband, t.ex. 14 Mc-bandet, öppnar för förbindelser med östra Nordamerika, finna vi detta lätt genom att uppsöka det klockslag (08.00), då MUF för New York är = 14 Mc/s. På samma sätt finna vi, att bandet stänger igen kl. 24.00. Säkaste förbindelser erhållas, då OWF är = 14 Mc/s, vilket tydligen inträffar två gånger per dygn (09.00 och 22.00). På grund av absorption i jonosfärens lägre skikt kommer bandet troligtvis att få en död-period omkring kl. 15.00, vars längd till stor del

beror på den utsända signalens effekt. 28 Mc-bandet däremot torde inte lida alltför mycket av absorptionen, varför goda 10 m.-kontakter med New York-trakten kunna påräknas hela tiden mellan kl. 14.00 och 18.00 GMT.

Ovanstående tabell är beräknad med hjälp av jonosfärkartor, som en gång i månaden sammanställas i Washington på grundval av jonosfärsonderingar på ett 60-tal orter, spridda över hela jordklotet. Tabellen är beräknad för förbindelser mellan Stockholm och resp. städer, men torde utan större olägenhet kunna användas inom hela Sverige.

Om man jämför MUF-värdena för hösten 1947 med motsvarande värden i år, finner man, att dessa senare genomgående äro lägre, vilket tyder på att solfläcksmaximum är passerat. Tyvärr måste vi därför konstatera, att det knappast blir aktuellt med några 6 m.-dx-kontakter via F2-skiktet för Sveriges del förrän eventuellt vid nästa solfläcksmaximum om 10-11 år. SM5SD

AUGUSTIBULLETINERNA**SSA-bulletin nr 69 den 1/8 1948**

LA-tävlingen har sitt sista pass i dag kl. 14-15 snt. SM5RU, som numera har QTH Pisa, Italien, har erhållit call I1FLC.

Under juli utdelade signaler meddelas nästa gång.

Augustinumret av QTC blir ett jubileumsnummer med anledning av tidningens 20-åriga tillvaro.

I Stockholm befinna sig för närvarande W3MLJ och W7TR.

Till FRO-lägret ha inkommit 110 anmälningar.

Efter bullen är SM5SA QRV för eventuella msgs till SSA.

SSA-bulletin nr 70 den 8/8 1948

Ett 90-tal medlemmar ha deltagit i FRO-lägret, som avslutades i fredags.

Redaktören har augustinumret av QTC klart. Tidningen blir på 16 sidor, går i tryck nu om tisdag och kommer med posten senast lördag. SM5WL har stort behov av

bidrag, så pse fatta pennan och mata honom med manus; dessa böra vara insända senast den 25.

Nya signaler:

SM5RJ Lindh, Aspudden
6WQ Olin, Björkgläntan
7AFJ Amnéus, Ängelholm
5AGJ Andersson, Stockholm
2AHJ Nilsson, Ängesbyn
4AIJ Pettersson, Örebro
5AJJ Tranmark, Åkeshov
5AKJ Lund, Höglandstorget
5ALJ Flärdh, Åby
5AMJ Larsson, Linköping

Militära amatörsignaler:

SL4AP I2 Karlstad
SL5AQ P3 Strängnäs
SL5AR I8 Uppsala
SL5AS Lv3 Stockholm

SSA-bulletin nr 71 den 15/8 1948

Observera, att försäljningsdetaljen har eget postgiro-konto nr 15 54 48.

Det första diplommet WAS 50 Mc har erövrats av W9ZHB.

SSA håller styrelsemöte den 18 dennes.

LA2C gästar Stockholm för närvarande.

Den norska bulletinutsändningen återupptages efter sommaruppehåll i morgon kl. 20 på 3558 kc.

Vinnare av norska kunga-testen blir sannolikt LA7Y.

Nya signaler:

SM5ANJ Fredriksson, Tannefors

5AOJ Juhlin, Linköping

5AOP Thorén, Norrköping

SM5ADK Nilsson, Enschede

5AVK Yttermalm, Finspång

SSA-bulletin nr 72 den 22/8 1948

Nya medlemmar komma att publiceras i bilaga, som medföljer QTC en gång i kvartalet.

Utrensning av icke betalande medlemmar har företagits.

Den nya medlemsförteckningen är under utarbetande.

Föreningens stora styrelsemöte skall äga rum den 26/9. Separata kallelser kommer att utsändas.

Distriktet Stor-Stockholm omfattar en cirkelyta med medelpunkt Stortorget och radien cirka 20 km.

SSA-bulletin nr 73 den 29/8 1948

Internationella tävlingar: Under oktober går den stora VK/ZL Contest med 4 pass. En vecka senare börjar Cq World Wide DX Contest. Närmare upplysningar och utförliga regler kommer i QTC.

Med anledning av WAC-artikeln i senaste QTC ha ett flertal ansökningar inkommit.

För att QTC-redaktören snarast möjligt skall få tillgång till QST och RSGB-bulletinen har styrelsen beslutat om flygpostprenumeration av dessa tidningar.

Från och med i morgon gälla ändrade sändningstider och frekvenser för norska bulletinutsändningen över LA1C enligt följande: endast måndagar kl. 19 på 7004 kp/s och kl. 22 på 3502 kp/s. Msg-tfc mellan SSA och NRRL har återupptagits med anslutning till dessa bulletinutsändningar.

SM5ZP

EDR:s SOMMARLÄGER 1948

Som alltid när man har trevligt, gick tiden fort nere på Bornholm, trots att lägret hölls öppet i två veckor. QTH var Balka Strand strax söder om Nexö. På en liten idyllisk sandplan inramad av tallskog låg tälten i anslutning till restaurang Weekend-Hytten, från vars kök utspisningen skedde och på vars veranda vi då och då träffades till samkväm och dans. 100 m. från lägret en bländande vit badstrand av kontinentala mått. Och vilket väder: de första nio dagarna stekte solen från en molnfri himmel. Ett eldorado för semestrande hams.

Även 1939 hölls EDR:s sommarläger på Bornholm. Bland deltagarna den gången måtte vår gode DL3 ha gjort ett starkt intryck, ty det talades ännu med respekt och aktning om SM2WB från Jokkmokk, ett QTH som för våra danska vänner verkade vara i nordligaste laget.

Antalet deltagare varierade mellan ung. 70—100 OB:s, YL:s och second op:s. Det förtjänar antecknas att det efter lägrets högtidliga öppnande uttalades en nästan enhällig förkastelsedom över XYL som beteckning för amatörhustru, vilket ansågs vara ett utslag av manlig egoism. I stället lanserades förkortningen YW.

Det utländska inslaget utgjordes av två PA, tre LA och från SM—ZT, en lyssnaramatör Witting från Mariestad samt undertecknad.

Lägerdeltagarna fick själva sörja för inkvartering, och i lägret reste sig ett 30-tal tält av de mest skiftande kulörer och format, från undertecknads obetydliga enmans till OZ2KP:s (Kong Peder) jättelika radiontvättade kungatält, där han residerade med dronning och uppvaktning. Intet jordiskt är dock oförgångligt; en dag då det kom litet friska fläktar från havet, remnade palatset, varpå kungaparet gick i landsflykt till en närbelägen sommarstuga.

I sändartältet inrymdes EDR:s lägersändare,

en eco/co—pa med ung. 70 W cw och 50 W foni. Som reserv för denna fanns lägerchefens, OZ4KA, tx, som dock inte behövde tas i bruk. På mottagarsidan en jättelik tysk trafikmottagare av märket Minerva. Denna liksom övriga tyska radioanläggningar i tältet härstammade från de tyska okkupationstrupperna på ön. Till undertecknads sorg fanns ingen UK-materiel tillgänglig frånsett några små transceivers, även de av modell Wehrmacht. Antennerna utgjordes av en 40 m. Hertz och en 40+40 m. V-antenn samt några mottagarantennar.

Mesta trafiken gick förstås på det av OZ omhuldade 80 mb, men ibland lyckades vi faktiskt få iväg ett cq på 40, där alltid någon SM nappade. Framåt nattimmarna kördes 20 m. med VE, W, PY och LU som resultat.

Så fanns det ur turistsynpunkt mycket att titta på ute på ön och flera dagslånga utfärder från lägret gjordes — naturligtvis med enorma matsäckskorgar och äkta danskt gemyt i bagaget. Vi besåg bl.a. det 65 m. höga tyska observationstornet, varifrån OZ4KA med sin 5 m-stn (70 m. koaxialkabel till beamen!) haft över 300 km. långa troposfärskeds med OZ på fastlandet. Vidare inspekterades ruinerna efter det gamla omstridda fästet Hammerhus på öns nordspets. Och naturligtvis tittade vi in i flera av öns berömda sillrökerier.

Kamomill och svinmolla frodades i Rönnes och Nexös ruinkvarter efter de ryska bombningarna i krigets slutskede, men det byggs flitigt och de små städerna utgör nu en underlig blandning av prydliga korsvirkeshus m/ä, spritt nya stenhus och svenska trähus.

Ett danskt läger utan rävjakter är förstås inte tänkbart. Det hölls två stora jakter per motorcykel — den lokala motorcykelklubben ställde ett femtontal cyklar och förare till förfogande —

den ena tävlingen med hela ön som jaktmark. Dessutom hölls flera jakter till fots, därav en för YW och YL. Se för övrigt på annan plats i detta nr om de danska rävjakterna.

Av övriga förlustelser måste också omnämnas den dråpliga fotbollsmatchen mellan lag av OB:s samt ett lag sammansatt av YW:s och YL:s. En kväll visade dessutom OZ7WH under stort jubel sin förmåga som hypnotisör.

Och så allt det goda humör och den otvungenhet, som utvecklas i sällskap med OZ-hams. Man kommer osökt att tänka på hur vi svenskar måste tillgripa negerspråk och i etern kalla varann för Mr, bara för att vi inte vågar säga Du.

Nå, det var lite vid sidan av ämnet. Hur som helst, ber vi få tacka våra präktiga OZ-värdar för oförglömliga dagar på Bornholm.

—MN

TILL VÄNNEN -ZP

Den 27 juni skrev Du, att jag borde skriva en avhandling i lyssnarepsykologi, och att jag inte skulle fundera för länge på saken. Du begär för mycket av mej. Nog har jag "lyssnat" länge, men den psykologiska sidan av saken har jag aldrig tänkt på. För mej har det blivit en fluga som jag under nyktra stunder undrar vad det hela ska tjäna till.

Nu finns det säkert många som lyssnar lika flitigt som jag, men man har ju olika anledningar att lyssna. Då man kommit så långt, att man känner rösterna på de flesta hamsen, känner deras familjeförhållanden och personliga bekymmer i olika angelägenheter, är det, som om man själv deltar i de QSO man hör. Jag vet ej, vad det beror på, men det är något underligt, när så många människor skriver till mej om saker, som jag säkert är ensam om att få veta. Jag är tacksam för det förtroendet att få träffa människan bakom den ofta kalla bärvågen.

Du, John, undrar hur det är med besvarandet av mina lyssnarerapporter. Jag får inte klaga på det. Cirka 85 % svarar, och det brukar inte sluta med ett svar. Min brevsamling blir säkert unik en gång. Särskilt med tanke på, att 90 % av hamsen inte önskar lyssnarerapporter. Jag har nog träffat på många av dem, och några skriver, att de gör ett undantag för mej. Det är ju roligt att veta och jag är tacksam för det. Jag förstår så väl, att lyssnarerapporter kan bli en plåga.

Du är möjligen intresserad av att veta, att jag antecknat 204 st. med fone på 40-bandet. Distriktsvis är det 4 st. i första, 9 i andra, 23 i tredje, 12 i fjärde, 103 i femte, 28 i sjätte och 25 i sjunde. Därtill kommer 35 st. LA, 33 st. OH och cirka 15 OZ-stationer. Att inte alla kan få rapport är naturligt. Jag har fullt jobb med att hålla kontakten med de vänner jag fått och de som skriver, svarar jag med glädje.

Några säregna QSL är jag särskilt glad över, då jag vet, att även en sändareamatör skulle vara glad över att äga dem. Jag nämner OI2KAT, LA2A, SHF1X, SKK2/3, SHF1 — jag har även hört SHF2, och så har jag tillfälligt QSL från sommarläger och hobbyutställningar. För alla

SM-stationer har jag datum antecknad, då jag hörde stationen första gången.

Det är naturligt, att man tycker det är trevligt höra när två hams har QSO och de säger, att

Detta är Ossian. Är det beamen vi ser till höger?

"detta är första gången vi ha QSO" då jag har stationerna antecknade som hörda för länge sedan, och då jag har brev från båda och känner dem väl.

Den ständigt ökade effekten är jag ej nöd med. Det vore bättre att borra ett större hål i fönsterkarmen, så att de wattar rx'en lämnar kan komma ut. Jag ogillar även då någon lägger sig på en redan upptagen frekvens. Det är ju inte fråga om SOS, så bråttom är det inte. Men alla blir ju inte änglar, därför att de fått en sändarelicens. Jag tycker dock att hyfsningen på 40-bandet är betydligt bättre nu än före kriget. Dock borde det inte talas så mycket om våtvaror. Det finnes många helnyktra hams som ju inte uppskattar skämtet. Glöm inte vad Apotekar'n sade: "Svär inte i luften." Vem Apotekar'n var, vet de gamla.

Ja, Du ZP, detta är vad jag har att komma med.

73 till alla vänner!

—483

GOTLAND-FASTLANDET PÅ 5 M.

I förra numret av QTC inflöt ett i SM:s UKV historia mycket intressant bidrag fr. SM5AWD. Tyvärr kom det enligt min mening litet i skymundan, då det egentligen ur UKV-synpunkt är press-stopp-nytt. Vid ett telefonsamtal med

AWD fick jag bekräftat det jag till en början inte alls trodde på, då jag aldrig haft beamen riktad åt det hållet. En liten titt på beamens riktningssdiagram gav vid handen att effekten, som strålade i riktning mot Gotland, då jag hade

beamen riktad mot England och Frankrike var mindre än om jag haft en dipol i den riktningen och ändå var AWD:s rprt rs 57 till mig. Tyvärr fick AWD ingen kontakt med fastlandet, då hans TX endast var en militär halvwattare, men ett QSO borde ha kunnat genomföras om åtminstone någon av SM7BE, SM7DA, SM5VL, SM5SO eller SM5YS haft beamen riktad mot honom. Förmodligen hade ingen av oss trott våra öron.

Dessutom har AWD hotat att nästa sommar om inte förr skall sträckan Fastlandet—Gotland överbryggas om mot förmodan ingen inföding kommer i gång innan dess, för då skall han ha prima grejor med sig. *Gotlänningar*, sätt i gång på UKV med kristallstyrda sändare och suprar, men pse glöm inte bort 144—146 Mc som ur troposfär- och antennsynpunkt är betydligt gynnsammare är de lågfrekventare 50—52 eller 58.5—60 Mc. Kommer ni i gång, så skriv i QTC eller gärna till någon eller några UKV-hams och bestäm scheds. Här i Stockholm finns många med superba grejor vilket även är fallet med *Skåne*.

En annan glädjande tilldragelse är att SM5AY kommit i gång med 30 W stabiliserat, super och W8JK beam i Västerås. Hittills ha endast två scheds genomförts vid ganska ogynnsam väder-

lek, varvid det första tillfället visade upp AY här i Skarpnäck, 1 mil söder om Stockholm, med RS 55. Vid detta tillfälle hörde han inte mig, men kvällen därefter då han kom in RS 54 med QSB fick jag RS 57. Då AY endast skall stanna några månader i Västerås, få vi hoppas att han hinner intressera (de slöa) Västeråsarna att sätta i gång på UKV. Sträckan Västerås—Stockholm är c:a 10 mil, således gott och väl utanför horisonten. Tiderna för schedsen äro: AY startar 2030—2035 SNT, VL svarar 2035—2040, varefter vi övergår till att köra som vanligt.

Ett hittills obekräftat rykte säger, att SM7BE kört med en OZ på 5 m. på en distans av c:a 30 mil med goda resultat. Dessutom ha SM5AI och jag försökt få i gång sched med OH på 6 m. Inget QSO har hittills genomförts mellan Helsingfors och Stockholm, en distans av c:a 35 mil, men vänta bara.

Till sist en vädjan till Dig, som funderar att sätta i gång på UKV, sätt i gång med ordentliga grejor, annars får Du ringa glädje av det, behandla UKV:n som en jämlike med de lågfrekventare banden och Du kommer med all säkerhet att få minst lika mycket utbyte av detta område som frekvenserna nedanför 30 Mc.

SM5VL

RÄVJAKT IGEN

Söndagen den 22 augusti började höstsäsongens rävjakter i Stockholm. Efter ett otal telefonsamtal, brev och via buskradio hade samlats ett tiotal patruller som vid starten kl. 1400 låg i groparna för att per cykel och motorcykel spåra upp räv nr 1. Tävlingsområdet var c:a 100 km² stort och för att göra det hela litet svårare hade man lyckats pressa in en hel del tätbebyggda samhällen här och där i området. Detta var ett fullt trick av arrangören och snart nog kunde flera patruller konstatera, att man nog kunde få fina skärningspunkter mellan de på kartan inlagda pejlingslinjerna, men att det sällan fanns någon räv där.

Att första räven befann sig i Skarpnäckstrakten hade väl de flesta jägarna snart nog listat ut, men att bland villorna få någon hygglig pejling var värre. De i trakten mera lokaliserade jägarna kunde så småningom gissa sig till, att i —AI:s källarhack kunde möjligen villebrådet dölja sig, vilket också visade sig vara fallet.

Som tack för gott spårsinne (i förteckningen över sändareamatörer?) fick de trötta jägarna en lapp, som talade om att det fanns ännu en räv att uppspåra. Nya pejlingar togs och de värsta farhågor besannades. Nästa räv låg någonstans i andra ändan av tävlingsområdet och givetvis i ett annat villaområde nere vid Mälaren. Nya besök hos oförstående eller förargade villaägare. I synnerhet motorcykelpatrullens ihärdiga farande fram och tillbaka med mystiska apparater på den väg, där räven gömde sig, tilldrog sig en miss-tänksam medborgares uppmärksamhet. Han

ringde mycket riktigt genast till radiopolisen, som gjorde snabbtryckning och stoppade brottslingarna. Efter noggrann undersökning konstaterades, att de underliga tingestarna bara var mottagare, men även att radiomottagningslicensen icke medfördes. Alltså. Glöm icke att ta med radiolicens på rävjakter!?

Efter dörrknackningar m.m. kunde ånyo fastställas, att räven gömt sig i en källarvåning. Denna gång hemma hos —XO, vars XYL lät många slutkorda jägare svalka sig med saft och tilltugg. Efter 4—5 timmars slit borde målet vara nått, men en obarmhärtig arrangör hade bestämt, att ännu en räv skulle uppletas. Nya pejlingar i halvmörkret, en del 90° fel inne bland husen, förde så småningom tre patruller till ett fik, där arrangören —JN påträffades och avrättades samt eftersnacket började tillsammans med de andra jägarna, som brutit de förseglade kuverten med målangivelse.

Resultat:

1) —FA (—SD, —EE), 100 m E KUO 2x0, 6 mm. Tid 4.27.

2) —IQ (—GW, Törnkvist), 100 m. EKUX 1x0,7 mm. Tid 5.37.

3) —YD (—BL, —EO, —HT), 100 m EKUX 1x0,7 mm. Tid 6.16. (Motorcykel).

Priserna skänkta av Telefonaktiebolaget L. M. Ericssons Kabelverk.

SM5FA, SM5JN

TELEGRAFVERKETS FÖRTECKNING ÖVER SVENSKA AMATÖRRADIOANLÄGGNINGAR 15/2 1948

TILLÄGG OCH ÄNDRINGAR PER DEN 30/6 1948

Nya licenser.

SM5IT A A Tornqvist, BHR, stud., Utkiksbacken 23, Gröndal.
 SM5YM A A Andersson, KN, civiling., Utkiksbacken 23, Gröndal.
 SM5AII B B Brorström, C-ET, trädg.-mäst., Skogsberg, Hässelby Villastad.
 SM5AJI B B Hadmark, BHL, serg., F2, Viggbyholm.
 SM5AMI B B Ottinge, GB, ing., Blålocksv. 22, Lidingö 2.
 SM5ANI C A Jansson, BI, radiorep., Älvsjö Gård, Älvsjö.
 SM5AOI C B Kalderén, EE, stud., Patrons v. 5, Salt-sjö-Duvnäs.
 SM5API B A Larsson, L-E, stud., Västamnagatan 45/4, Stockholm.
 SM1AQI A I Lenander KL, radiotelegr:st, Radiostn, Tingstäde.
 SM3ARI B X Mattsson, EV, radiotekn., Brunnsgr. 2, c/o Hellén, Hudiksvall.
 SM4ASI B W Olofsson, C-EW, överfurir, 7. komp., I13, Falun.
 SM5ATI B U Pettersson, SER, furir, FUS, FCS, Västerås.
 SM AUI
 SM5AVI A A Sjöberg, B, flygtelegr:st Västolsv. 3, Riksby.
 SM5AWI B A Sjöberg, HB, röntgentekn., Sandhamns-gatan 3, Stockholm.
 SM5AXI B A Skogblad, MV, fru, Galonv. 24 n.b., Riksby.
 SM5AYI B A Thuveson, KAS, stud., Hökmossev. 41, c/o Eriksson, Stockholm 32.
 SM5AZI B B Tiber, S-V, stud., Strandv. 19, Danderyd.

SM4AAJ B A Wahlman, IG, radiomont., G. Brog. 21/3, Stockholm.
 SM7ABJ B G Wedell, G-B, signalhantv., Aleg. 27 B, Växjö.
 SM1ACJ A I Åberg, S-O, radiotelegr:st, Radiostn, Tingstäde.
 SM5ADJ B A Årman, OS, radiotekn., Garvareg. 9/3, c/o Nyström, Stockholm.
 SM6AEJ B N Johnsson, CJI, flygsignalist, 4. div., F14, Halmstad.

Ändringar.

SM5AK A —
 SM5BC A —
 SM5CS A —
 SM2CY A —
 SM6FG — O — — — M/S Boolongena, Rederi AB Transatlantic, Göteborg.
 SM7FV — M — — — Rudbecksg. 72, Malmö 9.
 SM3GB — — — — — Lottg. 6, Östersund.
 SM5GY — A — — — Sparbanksv. 63, Stockholm 32
 SM2IJ — AC — — — Idrottsallén 20, Umeå.
 SM5KE A —
 SM5KJ A —
 SM5NT — — — — — Östhammarsg. 78/4, Stockholm.
 SM5ON — B — — — Gårdsv. 19, Segeltorp.
 SM3TD — C — — — Järnvgsstn, Tierp.
 SM5WC A —
 SM5XL — — — — — Östermalmsg. 15, Motala.
 SM4AZH — S — — — Styckåsv. 6, Arvika.
 SM5AAI — — — — — Stureg. 28 B/3, Sundbyberg.

Stockholm den 11 juni 1948.

SM5OK, QSL-manager

TYSKA HAMS SNART ÅTER I LUFTEN

Många svenska hams har med stort intresse följt utvecklingen på licensfronten i Tyskland, och man har inte kunnat undgå hysa en djup medkänsla för de tyska kamraterna, som efter många svåra år ännu inte fått tillfälle att på legalt sätt utöva sin hobby. Det kommer därför som ett glatt msg, när det nu meddelats, att tyska hams äntligen skall få en möjlighet att erövrå licenser.

Enligt uppgift i den tyska amatörtidskriften QRV utsändes följande rapport den 3/7 över de tyska rundradiostationerna:

"General Clay och general Robertson ha, enligt ett meddelande från 'Tvåmaktskontrollrådet' beslutat att sändarlicenser åter kunna utelämnas till amatörer. Tvåzonsförvaltningen skall bilda ett 'råd', vilket såsom ensam instans är befullmäktigat att utdela dessa licenser. Det förbehållet gjordes, att närmare detaljer på anfordran ska meddelas 'Tvåmaktskontrollrådets' informations-avdelning."

I sina kommentarer till detta säger QRV avslutningsvis:

"Av myndigheterna förvänta vi oss ett snabbt ordnande av den ännu öppna licensfrågan och en snar licensiering; på oss ankommer det att ej genom tanklöshet störa utvecklingen. Efter många tunga år stå vi nu nära målet och skall äntligen nå det. Låt därför mike och key vara i fred, absolut radiotystnad!"

I ett extrabladd till QRV meddelas vidare, att vid licensprövningar i Stuttgart den 28/7 22 amatörer klarade proven.

Såsom framgått, gäller det ovan sagda västzonerna. Men enligt uppgift från QRV kommer även i östzonen amatörerna snart att tilldelas licenser. Prefix blir troligen U51.

Den europeiska amatörgemenskapen kommer att bli en medlem rikare. Låt oss hälsa de nya kamraterna hjärtligt välkomna.

—EJ

CASANOVA CLUB

Ur ett brev från SM5XP med skildring av en natts upplevelser på 7 Mc. citera vi följande:

— — — På ett cq blev det svar från G2AKQ, vilken omtalade att nu var vi medlem av Casanova Club. Detta var nämligen ett ring-qso med G5LW, G3AUO, G3BWH, alla medlemmar av denna klubb, vari medlemmarna betitlades "tired eyes" (trötta ögon). Så småningom började begreppen klarna hos oss. Medlem kunde vem som

helst bli, som ropade Casanova Club just på den frekvensen efter klockan 23.00 BST, men för att fullständigt uppsugas i denna fina sammanslutning med dess exklusiva medlemmar måste stationens —YL presentera sig och säga några väl valda ord. Tyvärr hade —HR's YL qsy-att till nordligare breddgrader i och för semester.

=XP

6 M.-BANDET

Vi repetera här texten på det extra QTC-kort ang. 6 m., vilket utsändes till medlemmarna i juni.

Till Föreningen Sveriges Sändareamatörer, Stockholm 8.

Med anledning av Eder framställning i brev av den 25/2 1948, att frekvensområdet 50—54 Mc eller del därav måtte upplåtas för experimentändamål för licensierade radioamatörer, få vi härmed meddela, att Telegrafstyrelsen beslutat att tillsvidare upplåta frekvensområdet 50—52 Mc för de amatörer, som hit inkomma med ansökan härom och som förete av SSA utfärdat intyg, att vederbörande avser använda bandet uteslutande i experimentsyfte samt besitter vederbörliga tekniska kunskaper för detta ändamål. Rapport angående bedrivna experiment och därvid erhållna resultat skall lämnas Telegrafstyrelsen minst en gång varje halvår.

Stockholm den 24 maj 1948.

KUNGL. TELEGRAFSTYRELSEN
Radiobyran

Lämplig procedur är att till Telegrafstyrelsen ställd ansökan insändes till SSA:s styrelse, som med vederbörligt yttrande vidarebefordrar denna till Telegrafstyrelsen. Så snart besked härom kommit sökanden tillhanda kan det nya bandet användas. Villkor för att använda bandet är, att sändaren skall vara kristallstyrd eller i motsvarande grad stabiliserad. Noggrann logg, även med uppgift om temperatur och lufttryck, skall föras. Rapport angående experimenten insändes lämpligen till SSA:s styrelse för vidare befordran.

G. Siljeholm, SM5SI

Adressera ansökningsbrevet till sekr., Norlindsvägen 19, Ångby 3, så går det snabbare fram.

SSA LOKALAVDELNING I GÖTEBORG

Lokalavdelningen i Göteborg har fr.o.m. den 21 sept. meeting å Vasa konditori, Parkgatan 19 (reserverat rum) kl. 19.30 tredje tisdagen i varje månad. QSL utdelas varje gång. 73

SM6ID, Karl O. Fridén, sekr.

SSA-SÄNDAREN

Denna månad kan vi redovisa ytterligare ett kontant anonymt bidrag på hela kr. 50:—. Tack OB! Må dina wattar nå all världens skrymslen!

—XH

SM7BE PÅ 5 M.

SM7BE, som enligt vad som tydligt framgick av hans i nr 8 publicerade QSO-lista haft stor framgång på 5 m., lämnar i ett brev följande ytterligare uppgifter:

Som Du såg på min förteckning var det några dagar verkligt fina 5 m. condx. Efter den 4/7 har det faktiskt varit mycket dåligt med öppningar på 5 m. för "DX", så jag har bara fått en 5—7 "DX" till. Det är blott ett par gånger som bandet varit öppet och då mycket tillfälligt. Ena gången var det förstås mycket fint, men då var bara en två, tre utländska stns i gång.

De senaste dagarna har jag haft mycket trevliga och intressanta QSO-n med en dansk stn på Jylland, OZ2IZ i Struer, som ligger en 295—300 km. ifrån mig. Jag bestämde med honom i första QSO-et om kontakt på följande dag vid samma tid. Vi hade sedan "sked" i tre dagar. Fjärde dagen lyckades det mig ej att få QSO med honom. Vi skall försöka återupptaga kontakten igen. Det är annars väl mest troligt att det hela berodde på det ovanligt varma vädret, som rädde.

För övrigt kan jag tala om att jag vann den av EDR anordnade 5 m. testen i februari. Under denna test fick jag min näst längsta danska förbindelse, nämligen med Aarhus, avstånd 195 km.

Min station på 5 m. består av en kristallkontrollerad sändare med ett 815 i slutsteget och 50 W input. Jag modulerar med 2 st. 6L6. Mikrofonen är en kristallmikrofon. Antennen är en 4-elements beam, roterbar. Mottagaren, en tysk super på 9 rör. Mitt QTH under sommaren är en liten ort, som heter Bjerred och som ligger ute vid Öresund. Jag bor där i en liten sommarstuga alldeles nere vid strandkanten.

Jag undrar om Du vet något om UKV-aktivitet på västkusten SM6, för det skulle vara roligt att komma i kontakt med någon där intresserad för försök på bestämda tider så vederbörandes beam var riktad hitåt. Så får vi hoppas att UKV tar riktig fart och håller sig över vintern.

Med 73

Ake Lindvall, SM7BE

SM3XA—SM6XA

Planenligt kommer SM3XA—SM6XA testen att gå av stapeln i slutet av oktober eller början av november. De bästa resultaten komma att belönas med vackra specialdiplom.Utförliga tävlingsregler komma att införas i nästa nummer av QTC.

Tävlingskommitterade
g:m SM6ID Karl O. Fridén.

FRÅN DISTRIKTEN

SM2

Sedan förra rapporten har två nya call tillkommit i Boden, nämligen: —AWG som körde i gång med en lånad rigg den 19/5 och sedan dess avverkat drygt 400 QSO med 34 länder. Samlar prylar för att få ihop något av egen tillverkning. Är tills vidare QRT på grund av nybygge men kanske dyker upp under SL2AD:s call för att inte tappa konditionen. Ber alla hams om ursäkt för dröjsmålet med QSL-korten, men de kommer.

—ABH har kört i gång med samma rigg som —AWG, hans funderingar i övrigt äro okända.

—CM gör sin värnplikt vid S1B, men är f.n. på en kurs i Stockholm och kan väntas uppträda under SL5AB:s call. Under den gångna vintern har han varit i gång med en co 20 W med en Sky Buddy på mottagarsidan.

SM2 gästas f.n. av —AND och —ASD som tjänstgöra på Geofysiska Observatoriet i Kiruna och som uppträda på amatörbanden med wattar i massor, rohmbics, panadaptor och annat fint förutom mottagare förstås.

Tre militära amatörsignaler har tillkommit inom distriktet nämligen SL2AD, vilken varit i gång sedan den 24/7 och sedan dess avverkat c:a 400 QSO med 22 olika länder. Utrustningen består dels av en 75 wattare med tillbehör, dels en eco-fd-pa med en T55 i slutsteget och en input av 100 W. På mottagarsidan en HRO.

SL2AN är då och då i gång med en 75 wattare men nybygge planeras så snart erforderliga bidrag influtit. QSL-kort är under tryckning.

SL2AO (Umeå) har kört i gång och aktiviteten är i stigande.

SM2SF, DL2

SM5—STOR-STOCKHOLM

—OK är oftast qrt p. gr. av qsl-arbetet. Kör dock någon gång på 14 och 28 Mc med 30 W foni och har haft många eftersökta prefix. Ibland förflyter månader mellan OK:s qso:n, men så hittar man också någon artikel av honom i nästan varje QTC. OK och LR hade nyligen ett trevligt meeting hos LR med 12 hams representerande 5 olika prefix.

—HT har en co-fd-fd-pa med 10 W fone och 40 W cw. Ett 4654 med kolkornsmike utgör hela modulaton, men kvaliteten är vy fb. HT talar jämt om sin motorcykeltransceiver för 5 m., som tydligen roar honom mycket. Hemmariggen klarar f.n. alla kontinenter utom Afrika, men HT väntar på qsl för WAC och saknar bara 3 stater för WAS.

—ZK har fullt jobb med att qsp:a delar till byggsugna hams men han har i alla fall mer än 200 qsl, som skall gå. Det blir gro från 150 till 400 W i höst.

—EN fick A-lic. i maj och har nu en tx med 40 W på foni och litet mera på cw. Ant. är en dipol och rx BC348. Sysslar inte så mycket med 10 och 20 m. p.g.a. dubblarbesvär. Planerar gro med 813 som pa i en rig med Collins vfo Rx blir troligen NC183! Namnam!

—AQA träffas på 7040 och 7060 kc med en co-pa på 20 W och —QU-byggt rx. Ämnar utforska 5 m. med en planerad transceiver.

—TE är qrt p.g.a. qsy av qth.

—AGB har just fått A-lic. och kör frenetiskt 40 m. foni med en 5 W co-pa. Han hävdar, att varje ham bör börja sin karriär med xtallstyrd tx. Stolta byggplaner sväva i luften, och fina delar till en lyxtx samlas i shacket.

—KD är en av dem, som med goda resultat kört 2,5

och 5 m. fone. F.n. bearbetas dock 10—80 m.-banden med 65 W foni, och bl.a. fina fångster återfinns ett par LU-napp. 100-årsplanen omfattar en tx med 2 st. 813 PP.

Sri, här måste vi bryta. — Red.

SM5LI, Harry Thellmod, DL5S

Fredagen den 1 okt. kl. 19.30 avhålls stockholmsavdelningens årliga auktion å Medborgarhusets lilla hörsal. Inventera därför edra shack OM's, säkert finns där fina prylar som på ett lämpligt sätt kan omsättas i kanske för er lämpligare grejor.

För auktionen gälla följande bestämmelser:

- 1) All betalning sker vid klubbslaget.
- 2) 10 procent av försäljningssumman tillfaller föreningen.

3) Auktionsgods kan inlämnas till Medborgarhusets vaktmästare redan under eftermiddagens lopp. Från kl. 18.30 finnes även föreningens funktionärer därstädes.

4) Varje deltagare skall inlämna en lista över sina grejor med uppgift om min.-pris och tekniska data, där så erfordras. Detaljerna numreras i löpande följd på listan. Dessa nummer jämte namn eller anropssignal skall även finnas angivna å grejorna.

Så var det en extra maning till säljarna. Försök lämna in edra grejor i god tid före auktionen; tänk på att köplusten (och därmed priset) stegras avsevärt, om köparna få hetsa upp sig så där en 50 db genom att se, rota och krafsa i prylarna. Köparna i sin tur kan ju vara vänliga att förse sig med växelpengar vid tömmandet av sina kassakistor.

Vi få väl hoppas att —WK även i år ställer sig till förfogande som auktionsförrättare.

*

Som redan meddelats å september månads meeting är lokalfrågan löst. Lokalen i fråga utgöres av en f.d. militärbarack belägen c:a 5 min. väg från hållplatsen Brännkyrkahallen å linje 16. Än så länge är det givetvis för tidigt att avgöra hur stor nytta vi kunna ha av denna lokal. Med "vi" menar jag ej enbart föreningen som helhet betraktad, utan även den enskilde individen. Vår lokal får helt enkelt inte enbart betraktas som en samlingsplats för kaffemeeting, den borde även stå till den enskilde medlemmens disposition för allt som rör vår hobby. Det gör nu inte en sådan lokal av sig själv. Föreningen har ej sådana ekonomiska resurser att styrelsen kan göra så mycket åt saken, utan hela projektet står och faller med intresset hos medlemmarna.

Därför OB, öka anodspänningen ett par volt till och tänk efter om inte just Du skulle kunna göra eller hitta på någonting som kunde göra vår lokal mera trivsamt och användbar. Det brister bl.a. en hel del i inredningen, såväl kvantitativt som kvalitativt. Ofta kan sådant avhjälpas enbart genom att vederbörande offerar några timmars arbete.

Ev. förslag och erbjudanden angående detta mottages med största tacksamhet.

—HF

SM5—LANDSORTEN

När detta läses, är meetinget i Norrköping ett minne blott. Redan nu kan emellertid varslas om nästa meeting, som blir i Västerås söndagen den 7 nov.

Många platser i distriktet ha ännu inte låtit höra av sig, och rprts mottages tacksamt, så pse skriv en rad!

Eneboga

—NS, glade Anton, är qrt fer qro fr. 10 W till 100 W cw och 50 W fone och blir lagom färdig till höstrusket.

Ingmarsö

—1145 är ensam amatör på sin ö och tränar telegrafi medelst grammofonplattor och lyssnar på SHQ. Bygger raka mottagare och samlar grejor för UK.

Motala

—BX har numera vfo-fd-fd-pa och låter även höra sig på fone. En dipol på 2×5 m. har givit fb rprts på 20 m.

—XL har ett och annat qso då och då men sysslar just nu mest med fältstyrkemätningar och olika osc.-kopplingars L/C-förhållanden.

Norrköping

—ARH, ny ham och har ännu ej kommit i gång.

—FO har byggt snart i ett år, så om ett par år kommer han nog i gång med sina grejor.

—XQ är telegrafist på en båt, så han hörs ej av på amatörbanden.

—DH kom slutligen i gång med 50 W på 40 m., där han haft många qso. Ant. är 40 m. Hertz. Är med i UK-gänget och planerar qro. Sände 1 kg. qsl sista gången och hoppas på lika mycket tillbaka

—KM har plockat sönder sin tx för ombyggnad men kommer snart i gång med fina saker, 813 i slutsteget. Har även byggt UK men tiden tillåter f.n. ej så mycket sändning.

—ARB ligger på 40 och 80 m. med en eco-pa med 2—40 W input. Ant. är en 20 m. dipol. Har även hörts på 5 mb, men kommer snart att övergå till 2,5 m. med en surplus tx-rx på 15 W.

—FJ har som tx "Gamle Svarten" på 20—40—80 m. cw och fone. Har under sommaren mest ägnat sig åt 5 mb och från sitt sommar-qth kontaktat —MN i Linköping, över 7 mil på 59 Mc/s med batteripower. Ant. är 5 m. dipol samt "YS"-beam för 2,5 m. Rx'ar BC—348, hemgjord UK-super med FM—AM samt "Röda lådan". Har även en BC—645—A som snart går på 420 Mc/s. Bd ant. för 40 m. Hoppas snart kunna kontakta Stockholm på 114—116 Mc/s.

—GF, Gubben Fredrik, kör mest på 5 och 40 m. Med en eco-fd-pa (807) på 40 m. med 10 W får han fina rprts vid både cw och fone. Ämnar linda ny trafo för qro. UK-rx är en hembyggd 8-rörs bredbandssuper och på 10—80 m. användes likaså en hemgjord 8-rörs super. Ant. är en 20 m. Hertz och på 5 m. användes tills vidare en dipol av obekant längd. Har kontaktat Stockholm på 5 m.

—UI kör ofta, mycket och länge på 5, 10, 20 och 40 m., när han inte håller på att bygga om. Man kan inte

vara säker på att det är samma koppling eller placering på kärror och prylar, när man besöker hans qth, som det var vid föregående besök. Input 50—250 W på 10—40 m. med en 20 m. zepp, vars feeder påminner om en bättre berg- och dalbana; mottagare SX-28-A. Kristallstyrd UK-tx på 8 W och UK-super för 40—60 Mc/s. "Buggar" lite smått på 20 m., där han rakat åt sig en hel del fina dx.

—TO har inte varit i luften efter kriget bl.a. på grund av oförstående husägare, men har nu fått eget qth med plats för ett steel-tower med rot. beam. En tx är påtänkt så det dröjer nog inte så länge förrän han börjar "worka" dx.

— — —

Här måste vi bryta igen. —FH's stronga rprt skulle ta 2 1/2 sida och det är trångt om utrymmet denna gång. Forts. alltså i nästa nummer. SM6 är också något avkortad.

SM6

Karlsborg

Från Karlsborgsklubben meddelas att tidningen "Push-Pull" blivit centralorgan för samtliga radioklubbar i Skaraborgs län. Klubben går framåt med stora steg och kassan är ganska stabil med c:a 600 kr. i netto. Nya telegraf- och teknikkurser påbörjas i sept. Fyra nya hams äro snart klara.

—NB kör sporadiskt mest på 20 mtr. Det är UK som nu upptager hans tid.

—DB har semestrat i sitt hem och känt på banden ett slag.

—AGE har fått A-cert. som följd av sitt "civila" telegraficert. Tiden tages ju ganska mycket i anspråk av "Push-Pull" men AGE hinner med en del tfc på 40, kommer i gång på 20 i dagarna. Här ett utdrag ur brevet: "Modulatorens får tills vidare stå på framtiden, dels p.g.a. bristande tid och dels på att någon större dragnings till det ganska intetsägande snacket på foni ej finnes. CW är och förblir det stora intresset. Fonin på 40 mtr är ganska uttjatad nu, ty det är nästan alltid samma gamla fraser, som går igen."

Halmstad

SM6AWE från Halmstad, som fick sin licens 1 febr. 1948, kör med en vfo-fd-pa och 50 watts input till en 807:a. Antennen är en 44 mtr endfed. RX är en BC—348. AWE har trots sin blott 6 mån. långa tid i luften avverkat nära 900 qso, därav över 350 W och över hälften av samtliga är DX-qso. Har redan qso-at 44 W-stater, så WAS är inte långt borta. Ett utdrag ur loggen visar att AWE har fixat många fina saker under sin korta ham-bana: C1—6—7, ZL, VK, XZ, KG6, VQ8, VS9, VP4—9, VU, AP, OA, CE, VOX, ZS, EK, KL7, YI, EP, ZC osv.

—6TG har efter en tids radiotystnad åter hörts på 40 mtr med en vfo-pa. Vfo'n är en hartley och inputen är abt 20—30 W. Tonen tycks vara ufb, så vi få hoppas att ob TG kommer i gång på allvar igen.

6—985, som klarade provet för B-lic. på Gottskärsläget, har redan börjat bygga en clapp-osc. Han har sedan en längre tid samlat prylar till en TX, så det dröjer nog inte länge förrän han kommer i luften.

Bidrag måste vara red. tillhanda senast den 25 i månaden

6—1180 lade i jan. månad in ansökan om att få göra prov för lic. men har ännu inte fått svar. —1180 säger sig vara nära förtvivlan men använder all fritid till att lyssna på amatörbanden för att tillägna sig "hamsnacket".

DL6 Karl O. Fridén, SM6ID

SM7

Landskrona

SM7MZ har på 5 m. med en arméns M40 (1/2 W) uppnått förbindelse med SM7BE och OZ3EP—OZ7EU. Antenn: 2 elem. rotary. Kör nu med vfo-fd-pa och 35 W input. Styrändaren är en tysk "tanksender" typ UKWEe byggd speciellt för 10 m. Rx BC—312N + converter.

På 80—40—20 m. är sändaren en vfo-bf-fd-pa med 807 i slutsteget (45 W). Modulatorn är en Telefunken 15 W förstärkare. Antenn 20 m. Zepp.

—HY är qrt. Har gått till sjöss. QTH är f.n. Philadelphia.

—RP är verksam på 40 och 80 m. (cw) samt på 5 m., där han är synnerligen flitig. Sändaren är på det senare bandet vfo-fd-pa med 815 och 50 W input. Antenn: 4 elem. rotary som sitter 16 m. högt.

Inom en snar framtid blir det fler hams här i Landskrona.

—MZ

Amerikanska avstämningsenheter

Till medl. i SSA utförsäljas omgående ett mindre antal avstämningsenheter à kr. 45:—. Enheterna äro avsedda för BC—375.

Enheterna innehålla högvärdigt TX-material, såsom Sändarekondensatorer med keramisk monterings och stora plattavstånd. Mikroratt med plattväxel. Skala med snäckväxel. Keramiska omkopplare. Keramiska spolstommar, 50 mm Ø. Induktionsfria glimmerkondensatorer, 3000 volt arbetsspänning. Standoffs. Högfrekvensdrosslar.

På SSA—FRO lägerkurser på Gottskär försålde c:a 60 st.

Upplysningar angående avstämningsenheterna lämnas av SM6ID, Ing. Karl O. Fridén, Bohus-Björkö.

Fabriksnya acorn 955 med tropikförpackade hållare kr. 7:50.

Firma Ragnar von Reis

Polhemsplatsen 2

GÖTEBORG

WAZ

Karta i storlek 90X60 cm. utvisande alla 40 DX-zonerna. Pris kr. 5:— plus porto.

SM5WI, Box 179, Eskilstuna.

FLACKTÅNG

helt av bakelit. Stark och synnerligen praktisk. Pris kr. 3:— pr st.

JOHN G. TORGNER AB,

Sveavägen 122, Stockholm.

Tel. 32 81 17 och 32 81 18

MINNESLISTA

SSA:s adress är Stockholm 8. Post till sekreteraren bör adresseras Norlindsvägen 19, Ångby 3.

SSA:s postgirokonton: 522 77.

Försäljningsdetaljens postgiro 15 54 48.

Betala alltid per postgiro.

FRO:s postadress: Box 743, Stockholm 1.

SSA-bulletinen går söndagar kl. 0900 på 80 m. (frekvens c:a 3,9 Mc) och kl. 1000 på 40 m. (frekvens c:a 7,02 Mc).

TILL SALU

På grund av qsy till USA försäljes följande saker mot kontant betalning:

1 st. mott. Luxor 58 JW (Anbud). — 1 st. kortv.-mott. m. bytb. spolar — beatosc. (350). — 1 st. Hallicrafters. S-40 (Anbud). — 1 st. CW-sänd. ECO-PA. 45 watt. kompl. m. likr. ant.-filter. mA-metrar för osc. och pa. thermokoppl. A-meter. tre enheter inb i skåp (Anbud). — 1 st. telefoni-sänd.-mott. SCR-622 15 watt. 220 mc. kompl. m. omformare, kontr. box och pluggar. obeg. (Anbud). — Div. radiodelar. 6L6, 807, högt. kond. spolar, potentiometrar, motst. glimlampor, 2 ggr. 10 mtr 49-trådig dipol m. spridare och 15 mtr feeder, nyckel, skalor, rattar, lödkolv 70 watt, mikr. kapsl. m.m. — Ett 60-tal gramm.-skivor i mycket gott skick (180).

SM5ARB Jöns Hagerborg,

Husebygatan 4, Norrköping.

QSL-KORT

utföres elegant i en-, två eller trefärgstryck. — Nya förslag uppgöres.

OBS.! Vålgjort arbete — billiga priser.

SM7—1152, Box 82, Nässjö.

ÖNSKAS KÖPA

QST nr 1/1946 och nr 12/1947 för bindning av årgångarna.

S. B. Thorén, Norra vägen 75 a, KALMAR.

MEDLEMSNÄLAR à kr. 2:50

LOGGBÖCKER à kr. 2:50 (omslag blått, rött eller fanér)

TEKNISKA FRÅGOR à kr. 0:50

SSA RADIOKOMPENDIUM à kr. 5:00

Samtliga priser inkl. porto.

Sätt in beloppet på postgirokonton 15 54 48 och sänd beställningen till

SSA FÖRSÄLJNINGSDETALJEN

THUNBERGSGATAN 37

HAMMARBYHÖJDEN